

Arrest

nr. 341 532 van 23 februari 2026
in de zaak RvV X / IV

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat C. DE TROYER
Rue Charles Lamquet 155 / 101
5100 JAMBES

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE IVde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse origine te zijn, op 28 juli 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 15 juli 2025.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 17 december 2025, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 20 januari 2026.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken I. FLORIO.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat M. KALIN *loco* advocaat C. DE TROYER.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

1.1. Verzoeker, die verklaart van Palestijnse origine te zijn en België te zijn binnengekomen op 8 mei 2024, dient op 14 mei 2024 een verzoek om internationale bescherming in.

1.2. Nadat een vragenlijst wordt ingevuld en ondertekend, wordt het dossier van verzoeker op 11 juni 2024 door de Dienst Vreemdelingenzaken (hierna: de DVZ) overgemaakt aan het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (hierna: het CGVS), waar verzoeker gehoord wordt op 9 mei 2025.

1.3. Op 15 juli 2025 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) de beslissing tot niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat). Dit is de bestreden beslissing, die aangetekend verstuurd wordt en die luidt als volgt:

“(…)

A. Feitenrelaas

U heeft de Palestijnse nationaliteit en bent geboren op 1 juni 1978 in Cairo, Egypte. Hier leefde u met uw familie tot u in de derde graad van de lagere school zat. Omdat uw vader daar werkte, verhuisden jullie toen naar Libië, waar u bleef totdat u in het tweede jaar van het middelbaar zat en terug naar Egypte ging. In 1995, toen u zo'n 17 jaar was, ging u als enige van uw familie terug naar Gaza, waar u het middelbaar afwerkte. In Gaza werkte u in het tankstation van uw paternale nonkel. In 2008 werd u onder handen genomen door Hamas, en sindsdien heeft u last van uw been.

U verliet Gaza op 28 februari 2011, om vervolgens zo'n 12 jaar door verschillende landen te reizen, waaronder Maleisië, China, Soedan en Turkije, alvorens op 20 juli 2023 naar Griekenland te gaan. In Griekenland diende u een verzoek om internationale bescherming in op 2 augustus 2023, en werd u erkend als vluchteling op 8 september 2023. Tijdens de behandeling van uw verzoek verbleef u in het opvangcentrum van Kos. Enkele dagen nadat u het opvangcentrum verliet ging u naar Athene, waar u uw Griekse verblijfsvergunning en paspoort verkreeg. In Athene verbleef zo'n 7 maand, waarin u minder dan een maand op straat leefde en hoofdzakelijk onderdak vond bij een man. Hier deed u ook verschillende jobs, onder andere bij een Egyptenaar en een Pakistaan, en voornamelijk in de bouw. U voelde zich racistisch bejegend door de politie, die u niet wou helpen en u in de plaats daarvan beledigde en wegjoeg.

Uiteindelijk besloot u Griekenland te verlaten omdat u het niet veilig achtte omwille van het racisme daar en omdat er geen jobs zijn. U verliet Griekenland op 8 mei 2024 voor België, waar u een verzoek om internationale bescherming indiende op 15 mei 2024. Sinds u in België bent had een rug- en oogprobleem dat ondertussen opgelost is. Daarnaast heeft u een urologisch probleem en werd u behandeld door een psycholoog.

Ter ondersteuning van uw verzoek, legt u volgende documenten voor: uw Palestijns paspoort en identiteitskaart, uw Grieks verblijfsvergunning en paspoort, een rapport van een psycholoog, enkele medische documenten over slaapapneu, resultaten van een bloedonderzoek en een doorverwijzing naar de urologie.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat u géén elementen kenbaar hebt gemaakt waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken, en dat het Commissariaat-generaal evenmin dergelijke noden in uw hoofde heeft kunnen vaststellen.

Uit de documenten die u voorlegde blijkt dat u psychologische problemen zou hebben en hiervoor hulp krijgt in België. Ter ondersteuning hiervan legt u een rapport van een psycholoog voor (document 4). Dat u mentale problemen heeft, wordt op zich niet betwist. Dient evenwel te worden opgemerkt dat uit de voorgelegde documenten noch uw eigen verklaringen kan worden afgeleid dat u, ten gevolge van uw mentale situatie, niet in staat zou zijn deel te nemen aan de procedure om internationale bescherming. Uw psychologische problemen worden op geen andere manier aangetoond dan de documenten die u voorlegt, waaruit enkel kan worden afgeleid dat op basis van uw eigen verklaringen de psycholoog aangeeft dat u symptomen vertoont die indicatief zijn voor de aanwezigheid van een depressieve stoornis en angstklachten (document 4). Tot op heden, heeft het Commissariaat-generaal nog niets ontvangen dat deze diagnose formeel bevestigt. Wanneer gevraagd naar uw mentaal welzijn stelde u dat u zich beter voelt en de psycholoog de therapie stop zette (zie persoonlijk onderhoud CGVS op 9 mei 2025, hierna CGVS, p. 2, 5). Bovendien werd u aan het begin van het onderhoud op het hart gedrukt dat u mocht aangegeven indien u een pauze wenst (CGVS, p. 2). U vroeg op geen enkel moment om een (bijkomende) pauze noch haalde u tijdens het onderhoud aan niet (langer) in staat te zijn verder te gaan met het onderhoud. De Commissaris-generaal beschikt ook zelf niet over elementen of aanwijzingen die hierop wezen. U bleek daarentegen doorheen het onderhoud in staat alle vragen te begrijpen en op een omstandige wijze uw relaas uit de doeken te doen. U op het einde van het onderhoud nog uitdrukkelijk gevraagd of u zelf nog iets wilde toevoegen, gaf u aan alles verteld te hebben (CGVS, p. 18). U bevestigde daarenboven uitdrukkelijk de tolk goed te hebben begrepen. Volledigheidshalve kan hier nog worden aan toegevoegd dat u bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ), wanneer u uitdrukkelijk werd gevraagd of er bepaalde elementen of omstandigheden zijn die u kunnen belemmeren bij het vertellen van uw verhaal of uw deelname aan de procedure 'internationale bescherming', formeel aanhaalde dat er geen zulke zijn (zie vragenlijst 'bijzondere procedurele noden' DVZ in uw administratief dossier dd. 7 juni 2024).

Bijgevolg werden er u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980.

Uit de elementen die voorhanden zijn, namelijk uw verklaringen en de stukken uit het administratief dossier, blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland (aanvraag derde landen – Griekenland, blauwe map, document 1). Deze vaststelling wordt door u niet betwist (CGVS, p. 8).

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,...

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een “bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid” moet worden bereikt, wat slechts het geval is “wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid” [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén “zeer verregaande materiële deprivatie” teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie níét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds

bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigten [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022>; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2024/09/03/verslag-feitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-september-2024>; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-management-mainlandgreece_en; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf.

Uit bovenstaande informatie blijkt eveneens dat begunstigten van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Er zijn NGO's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigten van internationale bescherming. De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie **niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen** die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u **onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan**.

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van **werkgelegenheid en huisvesting** voldoet deze situatie niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie.

Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan immers niet worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

Bovendien toont u in het licht van de ervaringen waarmee u naar eigen zeggen geconfronteerd werd, evenmin aan dat u uw rechten terzake niet zou kunnen doen gelden. In dit verband moet immers worden vastgesteld dat u hiertoe eerder beperkte stappen hebt gezet, terwijl het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden en u dezelfde rechten geniet als de daar aanwezige onderdanen uiteraard niet wegneemt dat u zelf óók de nodige stappen moet ondernemen om deze uit te oefenen.

Wat betreft uw verklaarde moeilijkheden om aan werk te geraken in Griekenland (CGVS, p. 13); dient er op gewezen te worden dat u weldegelijk werk gevonden heeft in Griekenland, zij het op de illegale arbeidsmarkt (CGVS, p. 10, 15-16). Zo verklaarde u dat u doorheen de zeven maand dat u in Griekenland was, onderbroken werkte voor 2 à 3 dagen na elkaar, en dan eens een maand aan een stuk door (CGVS, p. 15-16). U heeft voornamelijk gewerkt in de bouw, en u kon aan de slag bij Egyptische mensen en bij een bedrijf dat werd beheerd door een Pakistaan (CGVS, p. 10).

Volgens uw verklaringen vond u het salaris laag (CGVS, p. 10, 13). Hierbij dient echter te worden opgemerkt dat u, net als Griekse staatsburgers, ook de nodige inspanningen moet leveren om werk op de officiële arbeidsmarkt te vinden, wat u tot op heden niet heeft gedaan. Toen u werd gevraagd naar uw concrete pogingen om werk te vinden in Griekenland, vertelde u dat u ging rondvragen bij cafés en zich begaf naar een plek waar werkgevers naartoe gaan op zoek naar arbeiders (CGVS, p. 15). Echter heeft u op geen enkel moment uw fiscaal registratienummer (AFM) in orde gebracht, en u gaf aan niet te weten wat dit nummer was (CGVS, p. 11). Dit is opmerkelijk daar u wel via een advocaat een AMKA kon regelen zodat u kon werken (CGVS, p. 10) Desondanks heeft u deze zaken niet geregeld tijdens uw verblijf in Griekenland.

Uit het bovenstaande valt bijgevolg af te leiden dat u niet de te verwachten stappen heeft ondernomen om werk te vinden in Griekenland.

Wat betreft uw moeilijkheden om aan huisvesting te geraken (CGVS, p. 14); dient opgemerkt te worden dat u één van de zeven maanden van uw verblijf in Griekenland op straat sliep, en u voor de rest weldegelijk onderdak vond bij een man (CGVS, p. 15). Uit uw verklaringen blijkt echter dat u weinig concrete pogingen heeft ondernomen om duurzame huisvesting te vinden tijdens uw verblijf in Griekenland. Op de vraag naar uw concrete pogingen verwees u enkel naar het rondvragen bij cafés en op Facebook. Toen u werd gevraagd of u nog andere pogingen ondernam, stelde u dat er geen andere opties zijn. U verklaarde ook geen steun te hebben gezocht bij hulporganisaties omdat u niet wist dat deze bestonden (CGVS, p. 14). Daarnaast kon u geen bewijs overleggen ter ondersteuning van uw dakloze periode (CGVS, p. 14).

Aangezien u louter bij cafés en op Facebook op zoek ging naar onderdak, valt af te leiden dat u slechts weinig moeite heeft gedaan om duurzame huisvesting te vinden in Griekenland.

De vaststelling dat er in uw hoofde mogelijke indicaties van een verhoogde kwetsbaarheid zijn, doet hieraan géén afbreuk, aangezien u niet aantoonde dat uw bijzondere kwetsbaarheid het u dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig uw rechten uit te oefenen dat er een ernstig risico is dat u zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met de artikelen 3 van het EVRM en 4 van het EU Handvest (Ibid., Ibrahim e.a., randnummer 93 en Jawo, randnummer 95).

Met betrekking tot uw medische problematiek (CGVS, p. 4-5, 13-14), waaromtrent u niet concreet aantoonde dat uw mogelijkheden of beperkingen om in dit verband uw rechten uit te oefenen anders zijn dan de mogelijkheden of beperkingen waarmee ook de onderdanen van deze lidstaat geconfronteerd kunnen worden, moet worden opgemerkt dat dergelijke problematiek volgt uit de eventuele beperkingen van het gezondheidsstelsel in deze lidstaat op zich. Als dusdanig behoort dit aspect echter niet tot de bevoegdheden van het Commissariaat-generaal en dient u zich te beroepen op de geëigende procedure.

Vooreerst stelde u dat de rug en oogprobleem die u kreeg in België ondertussen zijn opgelost, en dat uw mentaal welzijn dermate verbeterd is dat de psycholoog de actieve behandeling afrondde en zich nu louter stand-by houdt. Daarnaast heeft u sinds 2008 een probleem aan uw been, niettegenstaande dat u zich

hiermee doorheen al die jaren staande wist te houden. U sprak van een urologisch probleem waarbij u last heeft van druppelsgewijs urineverlies en waarvoor u hier in België een behandeling werd voorgesteld (CGVS, p. 4-5, 13-14). Echter, u weigerde deze behandeling omdat u er zich niet comfortabel bij voelt (CGVS, p. 13). Er is niets dat er op wijst dat u deze behandeling niet zou kunnen verkrijgen in Griekenland, zeker niet omdat u stelde reeds eerder toegang te hebben gehad tot medisch hulp in Griekenland (zie administratief dossier, 'bijkomende vragen mstatus Griekenland' dd. 7 juni 2024, blauwe map, document 2).

De commissaris-generaal wijst erop dat uit objectieve informatie blijkt dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland gratis toegang hebben tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf en Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-management-mainland-greece_en).

Uit objectieve informatie blijkt dat de belangrijkste problemen die personen met internationale bescherming in Griekenland ondervinden, verband houden met moeilijkheden om een verblijfsvergunning (ADET) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te krijgen. Het moet echter gezegd worden dat dit niet het geval is voor u.

Hoewel uit objectieve informatie blijkt dat sommige ziekenhuizen moeilijkheden ondervinden om toegang te krijgen tot tolken, wijst deze informatie niet op systematische of onoverkomelijke moeilijkheden. Integendeel, uit een onderzoek dat tussen juni 2022 en juni 2023 door de UNHCR werd uitgevoerd, bleek dat slechts 29% van de gecontacteerde begunstigden verklaarde moeilijkheden te hebben ondervonden bij de toegang tot gezondheidszorg, met name als gevolg van de taalbarrière (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, beschikbaar op: https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf).

Bijgevolg, en gelet op het feit dat u zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-Generaal van oordeel dat u niet hebt aangetoond dat u, in geval van terugkeer naar Griekenland, zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.

Bovendien, bent u voldoende **autonoom** en **zelfredzaam** om zich bij terugkeer naar Griekenland te behelpen. Dat blijkt uit uw uitgebreide talenkennis die u eerder gebruikte om te tolken (CGVS, p. 2, 12), dat u zich doorheen de tien jaar waarin u in vier verschillende landen woonde altijd in staat was om op eigen benen te staan (CGVS, p. 6), daar ook altijd werk en onderdak vond (CGVS, p. 7, 8), en de vaak complexe administratieve procedures doorliep zodat uw verblijf en reizen legaal waren (CGVS, p. 7). U beschikt ook over een netwerk, dat u hielp aan werk en onderdak, zowel in Griekenland als in de andere landen waar u eerder verbleef (CGVS, p. 7, 16). Daarnaast verklaarde u ook vrienden te hebben die u eerder al financiële ondersteuning boden wanneer u het nodig had (CGVS, p. 8). Uit niets blijkt dat u in Griekenland geen leven zou kunnen opbouwen.

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als verzoeker om internationale bescherming in Griekenland, dus vooraleer er u internationale bescherming werd verleend, geconfronteerd werd met bepaalde ernstige feiten en situaties, namelijk een éénmalige of eerder aanvaring(en) met de daar aanwezige autoriteiten (CGVS, p. 9, 12), moet worden opgemerkt dat deze feiten zich situeren op een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context. Bijgevolg is deze situatie niet zonder meer representatief voor de kwalificatie en beoordeling van uw situatie als begunstigde van internationale bescherming nadien, aan wiens status, overeenkomstig het recht van de Unie, diverse rechten en voordelen verbonden zijn.

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland het slachtoffer bent geworden van eerder beperkte aanvaringen met de daar aanwezige autoriteiten moet worden opgemerkt dat deze situatie niet kan worden aangemerkt als een onmenselijke of vernederende behandeling (CGVS, p. 12, 17).

Bovendien blijkt op basis van de gegevens die voorhanden zijn dat u naar aanleiding van uw ervaringen géén pogingen hebt ondernomen om een beroep te doen op de hulp of bescherming van de bevoegde instanties, hoewel hoger genoemd vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden tevens impliceert dat de daar aanwezige autoriteiten in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden mits u uiteraard de nodige stappen zet.

U stelt dat u racistisch bejegend werd en gaf als voorbeeld dat, toen u de lokale politie om hulp vroeg vanwege overlast door drugsverslaafden bij uw toenmalige woning, de politie u hardhandig wegjoeg en weigerde u verder te helpen (CGVS, p. 12). Echter heeft u geen klacht ingediend bij hogere autoriteiten, noch

melding gemaakt bij hulporganisaties omtrent dit politieel wangedrag (CGVS, p. 17). U stelt dat u niet zou weten hoe u dat moet doen of bij wie u daarvoor moet zijn, maar u had contact met een advocaat die u hierbij had kunnen helpen (CGVS, p. 10, 17). Dat u verder aangeeft dat het voor u gewoon beter was om Griekenland te verlaten, versterkt de indruk dat u niet de te verwachten stappen ondernam om effectieve en gelijkwaardige bescherming te verkrijgen in Griekenland.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

De documenten die u voorlegt kunnen bovenstaande beslissing niet ombuigen. *Ze ondersteunen uw identiteit (documenten 1, 2), dat u internationale bescherming verkreeg in Griekenland (document 3), dat u psychologische ondersteuning ontving in België (document 4), dat u last heeft slaapapneu (document 5), een bloedonderzoek liet uitvoeren (document 6) en dat u door het Rode Kruis doorverwezen werd naar de urologie (document 7). Dit zijn zaken die het CGVS in deze beslissing niet in twijfel trekt.*

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

*Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar uw land van herkomst.
(...)"*

2. Het verzoekschrift

In een enig middel voert verzoeker de schending aan van de artikelen 57/6/2, 48/3, 48/4 en 48/5 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet), van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van artikel 62 van de Vreemdelingenwet.

Verzoeker wijst erop dat hij verklaard heeft dat hij in het opvangcentrum ernstig mishandeld werd door de politie en dat hij, zodra hij zijn verblijfsvergunning had gekregen, problemen had om zich voldoende te kunnen voeden en om onderdak te vinden. Hij begrijpt niet dat de commissaris-generaal enerzijds het bestaan van die problemen niet betwist, maar anderzijds oordeelt dat het niet zou gaan om problemen die een onmenselijke en vernederende behandeling inhouden. Hij meent dat de commissaris-generaal zijn verzoek met meer zorgvuldigheid had moeten onderzoeken, nu zij de mishandelingen en bedreigingen niet betwist.

Hij vervolgt dat hij verklaard heeft dat hij zowel zijn AMKA als AFM gekregen had en dat hij, om zijn AMKA te verkrijgen, eerst een fiscaal identificatienummer moest hebben. Hij heeft ook aangegeven dat hij geen kaart met AFM ontvangen heeft, doch enkel een document met zijn nummer. Hij kan niet begrijpen waarom hem verweten wordt onvoldoende stappen ondernomen te hebben om legaal werk te vinden. Hij legt uit dat hij zich tot verschillende uitzendbureaus gewend heeft, maar omdat hij geen reactie of voorstel voor werk gekregen had, hij zich erbij heeft neergelegd om naar cafés te gaan. Hij benadrukt dat hij niet stilgezeten heeft. Wat zijn huisvesting betreft, wenst hij te benadrukken dat hij zes maanden op straat en een maand bij een man verbleven heeft, in tegenstelling tot wat in de beslissing staat. Hij verduidelijkt dat er in Griekenland geen verenigingen bestaan die vluchtelingen daadwerkelijk helpen bij het vinden van huisvesting daar het ESTIA-programma en het HELIOS programma beëindigd zijn. Hij wenst te preciseren dat er op Kreta wel een vereniging is, maar dat de reis alleen al 200 euro kost en dat hij daar nooit een beroep op heeft kunnen doen. Hij meent dat men niet kan spreken van een uitgebreide talenkennis nu zijn moedertaal Arabisch is en vrijwel alle Palestijnen vloeiend Engels spreken en hij daarna 10% van de Chinese taal beheerst, maar daarnaast geen enkele andere taal kent. Hij erkent herhaaldelijk geklaagd te hebben over het racisme dat heerst in Griekenland. Hij zou zich er nooit geapprecieerd gevoeld hebben en er overleefd hebben met slechts 20 à 25 euro per dag. Hij werd slechts één keer door een vriend geholpen om naar België te komen en hij moet het geleende geld van 4.000 euro terugbetalen. Er kan volgens hem niet vanuit gegaan worden dat die vriend nogmaals bereid zal zijn om hem financieel te ondersteunen. Hij vervolgt dat hij afgeranseld werd door de politie op een zodanig gewelddadige manier dat hij er zijn tand door verloren heeft. Hij stelt niet te weten tot welke instantie hij zich had moeten wenden te meer hij bang en geïsoleerd was.

Vervolgens kaart verzoeker de algemene situatie in Griekenland aan en benadrukt er het slachtoffer te zijn geworden van een gebrek aan toegang tot gezondheidszorg, een gebrek aan sociale bijstand en toegang tot de arbeidsmarkt en een gevoel van onveiligheid. Hij verwijt de commissaris-generaal die situatie te minimaliseren. Hij verwijst in dit verband naar een rapport van OSAR waarvan hij stelt dat het zijn verklaringen ondersteunt.

3. Nieuwe stukken

3.1. Op 3 september 2025 maakt verzoeker een aanvullende nota over, overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, waarbij hij volgende nieuwe stukken voegt:

- Bewijzen van geldovermakingen;
- Bewijs dat de aanvrager een fiscaal nummer (AFM) in Griekenland heeft.

3.2. Op 13 januari 2026 legt de commissaris-generaal een aanvullende nota neer overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet waarbij zij volgend nieuw stuk voegt:

- juridische dienst CGVS, *Nota: 'duiding e-mail Griekse autoriteiten – A.M.K.A'*, 17 november 2025;

In die aanvullende nota refereert de commissaris-generaal voorts aan volgende nieuwe stukken, waarvan zij de weblinks vermeldt:

- AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2023*, 24 juni 2024;
- AIDA/ECRE, *Country Report : Greece. Update 2024*, september 2025;
- Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024;
- RSA/PRO ASYL, *Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2024;
- RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, april 2025;
- De Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025;
- CEDOCA, *COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*, 17 september 2025;
- *Bundesverwaltungsgericht, Pressemitteilung* nr. 30/2025, 16 april 2025; *Bundesverwaltungsgericht, Jgement BVerwG 1 C 18.24*, 16 april 2025;
- *Verwaltungsgerichtshof Kassel, Pressemitteilung*, 2 september 2024;
- *Bundesverfassungsgericht*, beslissing van 1 april 2025 – 2BvR 1425/24;
- *Bundesverfassungsgericht*, arrest D-2590/2025, 11 september 2025.

3.3. Op 19 januari 2026 maakt verzoeker een aanvullende nota over, overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, waarbij hij volgend nieuw stuk voegt:

- een rapport van de psycholoog van de aanvrager.

3.4. Nadat de debatten worden gesloten ter terechtzitting van 20 januari 2026, legt verzoeker op 5 februari 2026 een aanvullende nota neer. Gelet op het bepaalde in artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, wordt die aanvullende nota uit de debatten geweerd.

4. Beoordeling

4.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl.St. Kamer* 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutive kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van de verzoeker daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

De Raad is het enige rechtscollege dat bevoegd is om kennis te nemen van de beroepen, ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal. In toepassing van de richtlijn 2011/95/EU moet de Raad zijn bevoegdheid uitoefenen op een wijze die tegemoet komt aan de verplichting om "een daadwerkelijk rechtsmiddel bij een rechterlijke instantie" te voorzien in de zin van artikel 46 van de richtlijn 2013/32/EU.

Hieruit volgt dat wanneer de Raad een beroep onderzoekt dat werd ingediend op basis van artikel 39/2, § 1, van de Vreemdelingenwet, hij gehouden is de wet uit te leggen op een manier die conform is aan de vereisten zoals deze voortvloeien uit artikel 46, § 3, van de richtlijn 2013/32/EU, met name ervoor zorgen dat het daadwerkelijk rechtsmiddel een volledig en *ex nunc*-onderzoek omvat van zowel de feitelijke als juridische gronden, met inbegrip van een onderzoek van de behoefte aan internationale bescherming.

4.2. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6 § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze al internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van artikel 33, lid 2, a), van de Procedurerichtlijn.

Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat verzoeker in Griekenland op 2 augustus 2023 een verzoek om internationale bescherming ingediend heeft, hem op 8 september 2023 de vluchtelingenstatus werd toegekend en hij in bezit gesteld werd van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), geldig van 8 september 2023 tot 7 september 2026 en van een Grieks reisdocument geldig van 18 oktober 2023 tot 17 oktober 2028 (AD CGVS, landeninformatie, stukken 1 en 2). Hij legt hiervan de kopieën neer (AD CGVS, documenten voorgelegd door de asielzoeker, stuk 3). Voorgaande is in overeenstemming met de landeninformatie waaruit blijkt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging (Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, d.d. september 2024, p. 13; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2023*, p. 243).

Er liggen geen concrete elementen voor waaruit blijkt dat hij actueel niet meer over een beschermingsstatus zou beschikken. Evenmin bevat het rechtsplegingsdossier concrete gegevens of verifieerbare elementen die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van verzoekers verleende status, noch bevat het enige concrete aanwijzing in die zin.

Bijgevolg wordt vermoed dat verzoeker geen nood heeft aan internationale bescherming in België, precies omdat hij reeds internationale bescherming geniet in een ander land, met name Griekenland.

Om deze reden werd verzoekers beschermingsverzoek niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a), van de richtlijn 2013/32/EU.

4.3. Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden en wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van “tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”, dan vallen deze tekortkomingen volgens het Hof van Justitie bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens van de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts volgens het Hof van Justitie niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52, met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163-17, Jawo, pt. 95).

4.4. Verzoeker betoogt in essentie dat hij bij een terugkeer naar Griekenland een reëel risico loopt om terecht te komen in een situatie van materiële deprivatie, wat een schending inhoudt van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest.

4.5. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten zoals beschikbaar in de huidige fase van de procedure.

In de door beide partijen aangebrachte verschillende rapporten wordt de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken, als wat betreft de toegang tot deze voordelen.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders en het faciliteren van de overgang van verzoeker naar statushouder. In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (hierna: ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (hierna: AFM) en een sociale zekerheidsnummer (hierna: AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een AMKA, terwijl het bezit van een AFM al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 12, 24; RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform Taxisnet (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*ibid.*, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and*

socio-economic rights, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, 18 september 2025, p. 236-239).

A. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de 10 dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om het worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 5-17; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, 18 september 2025, p. 236-239).

B. Afgifte van een AFM

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na die datum een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben. Persoonlijke gegevens worden echter niet automatisch geactualiseerd door de Griekse overheden eens er internationale bescherming is verleend. Statushouders moeten daartoe een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM kregen bij het indienen van hun verzoek om internationale bescherming, en vervolgens internationale bescherming en een ADET hebben verkregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 geen AFM hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder.

Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 19-20; RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 20-21).

C. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor de toegang tot sociale uitkeringen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asieldienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, 18 september 2025, p. 236). Om een AMKA te

verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023 (hierna: AMKA-verordening), is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van “*een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt*”. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale bijstand te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 23). Het bewijs van verblijf in het land kan bestaan uit één van de volgende documenten: eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een certificaat van aanwerving van een werkgever of een arbeidsovereenkomst die is geüpload in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI) of een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen voorleggen. Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden. De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI geüpload arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetwijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een ‘geldige’ ADET voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie infra) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 22-24; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, september 2024*, p. 20-22; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 202, 266-267).

D. Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs, pasfoto's) voorleggen. Personen die

subsidiare bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 253-257; RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 18-19).

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer kan derhalve precair en problematisch zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in schrijnende levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

E. Huisvesting

Wat huisvesting voor statushouders betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven 30 dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de EU ten bedrage van 60 miljoen euro en de bijstand van verschillende NGO's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47.753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus "*the European way of life*", en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in

Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón*, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria: (i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asieldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigen zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;

(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (*Dimosia Ypiresía Apaschólisis*, DYPA);

(iii) registratietermijn: begunstigen moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigen zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal 18 maanden.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (*Cedoca, COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*, 17 september 2025, p. 2-12; *RSA/PRO ASYL, Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 29-30; Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven (*Cedoca, COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*, 17 september 2025, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van 30 dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens 5 jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden. Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (*RSA/PRO ASYL, Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 32).

F. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA.

Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt gesteld dat een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 24 en 34). Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt.

In het AIDA-rapport van september 2025 wordt hier evenmin enige melding van gemaakt. Het feitenonderzoek van het Nederlands Ministerie van Buitenlandse zaken stelt overigens dat het beschikken van een geldig AMKA-nummer volstaat (p. 37).

Wat er ook van zij, wordt benadrukt dat een certificaat van aanwerving van een werkgever, d.i. in wezen een werkbelofte, op zich volstaat om een AMKA te activeren en om desgevallend toegang tot de arbeidsmarkt, met alle rechten en plichten, te verkrijgen.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 261-262).

Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de integratie van statushouders in de Griekse arbeidsmarkt trachten te bevorderen en te faciliteren, zoals banenbeurzen, taalcursussen, het geven van advies of bijstand bij het vinden van werk, enz. (Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025, p. 14-15).

G. Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract of zelfstandig ondernemerschap. Er wordt benadrukt dat statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandsstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Asielwet, daar het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

De Europese Commissie heeft echter een inbreukprocedure ingeleid tegen Griekenland omdat het niet alle bepalingen van de richtlijn 2011/95/EU heeft omgezet. Het betreffen vooral mogelijke schendingen door Griekenland van artikel 29, lid 1 van de richtlijn 2011/95/EU ten aanzien van de rechten van personen die internationale bescherming genieten, en met name hun toegang tot sociale voorzieningen nadat hen internationale bescherming werd verleend. Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigen van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigen van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke

keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. Meer dan twee jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie heeft Griekenland nog steeds geen stappen ondernomen om aan de EU-normen te voldoen (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 25-27; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. 'cash assistance'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een actieve AMKA alsook een bankrekening hebben (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 27-28; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 265).

H. Gezondheidszorg

Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, hebben statushouders gratis toegang tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen. Ondanks dit wettelijk kader, wordt de toegang tot de gezondheidszorg in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg, is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. Bovendien hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gezondheidszorg in Griekenland (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 35).

Statushouders met een actieve AMKA maar zonder ziektekostenverzekering hebben sinds maart 2022 niet langer toegang tot privé-dokters. Deze statushouders kunnen enkel een beroep doen op dokters uit openbare ziekenhuizen of gezondheidscentra voor het voorschrijven van medicatie, therapeutische operaties en diagnostische onderzoeken.

De AMKA-verordening zorgt er verder voor dat statushouders die nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en geen actieve AMKA bezitten, automatisch van toegang tot de publieke gezondheidszorg worden uitgesloten.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription"* (Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 49-51; UNHCR Greece, *Living In Greece – Access to healthcare*, zoals vermeld in voetnoot 306 van het *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland* van het Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken van september 2024). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een NGO. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA),

noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgseenheden of -centra (UNHCR, *Information Guide for Beneficiaries of International Protection*, november 2023, p. 42-43, zoals vermeld in voetnoot 306 van het *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland* van het Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken van september 2024; Refugee.info Greece, “*Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)*”; UNHCR Greece, *Living In Greece – Access to healthcare*, zoals vermeld in voetnoot 306 van het *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland* van het Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken van september 2024).

NGO's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, onder andere psychologische begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 50).

De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 35; Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 49-51; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 209, 266-268).

1. Verlenging van een ADET

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 7; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 235-239; RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asiendienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt 5 dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en uploaden van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. “Alkyoni II”) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asiendienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precare situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asiendienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 10-13; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 235-239). In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een statushouder die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing/verlenging van de ADET indien zijn verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde/verlengde ADET te vermijden en aldus niet in een precare situatie terecht te komen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel een ontvangstbevestiging van de verlengingsaanvraag. Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van de ontvangstbevestiging door statushouders. Op aanvraag kunnen de statushouders ook een “certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus” of een “certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming” verkrijgen. De huidige ontvangstbevestigingen en certificaten, die tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende een aantal maanden, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale bijstand. In oudere certificaten werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere ontvangstbevestigingen. In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 15-16; Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 18-19; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer onderdak, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 36; Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025, p. 13).

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland *in principe* via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 36; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 238, 260-261).

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de *Greek Council for Refugees* (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 238).

Uit het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier blijkt aldus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

4.6. Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) preciaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

4.7. De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, “*een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak*” (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89). Deze drempel “*wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling*” (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precare situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigen van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met "*alle gegevens van de zaak*" (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Wat deze individuele omstandigheden verder betreft, blijken de recente wetwijzigingen een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend, hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54).

4.8. Het komt aldus aan verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden, dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen. Er dient verder te worden ingegaan op zijn concrete persoonlijke situatie.

4.8.1. Verzoeker maakt vooreerst niet aannemelijk dat hij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die hem zou verhinderen om zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status in Griekenland. De stukken van het administratief dossier laten niet toe vast te stellen dat hij kampt met zodanige medische of psychologische problemen.

Gevraagd naar zijn gezondheidstoestand, verklaart verzoeker rug- en oogproblemen te hebben (AD CGVS, Verklaring DVZ 07.06.2024, punt 29). Hierover bevraagd door de *protection officer* deelt verzoeker mee dat hij behandeld werd en een bril kreeg, maar dat hij ernstige stikproblemen kende en dat ze in het opvangcentrum voor alles gezorgd hebben. Hij bevestigde dat zijn oog- en rugproblemen nu beter zijn, maar voegde toe nog pijn te hebben in zijn been, een bril te dragen en nog ziekenhuistesten heeft voor de apneu (NPO, p. 4). De *protection officer* peilde ook naar zijn mentaal welzijn, waarop verzoeker verklaarde zich beter te voelen en dat hij 5 sessies achter de rug heeft bij een psycholoog, drie maanden geleden (NPO, p. 5). Hij verklaarde nog dat hij gezondheidsproblemen had toen hij in Griekenland was, maar hij geen behandeling kreeg en dat hij een 'pipi probleem' had, maar dat hij te angstig was voor de behandeling die de dokter hem er had voorgeschreven, waardoor hij het niet liet doen (NPO, p. 4).

Verzoeker legt een verslag neer van een psychotherapeut van 25 april 2025 (AD CGVS, documenten voorgelegd door de asielzoeker, stuk 4 psychologisch rapport; aanvullende nota 19 januari 2026, stuk 5)

waarin staat dat verzoeker lijdt aan een depressieve stoornis met bijkomende angstklachten. Er wordt een opsomming gegeven van verzoekers symptomen. De psychotherapeut stelt dat uit de sessies blijkt dat de onderliggende oorzaken van de slechte psychische toestand te wijten zijn aan traumatische ervaringen die verzoeker in Griekenland heeft opgedaan. Daarnaast wordt gesteld dat de constante angst en bezorgdheid over zijn familie in Gaza zijn psychische toestand verder heeft verslechterd. Dit attest, dat niet werd opgesteld door een psycholoog of psychiater, doch wel door een psychotherapeut, bevat geen duidelijke informatie over de ernst van eventuele psychologische problemen of de noodzaak en intensiteit van enige verdere behandeling. Het lijkt bovendien louter gebaseerd te zijn op de gezegden van verzoeker nu de psychotherapeut hiervoor verwijst naar de situatie in Griekenland en Gaza. Er kunnen hieruit alleszins geen conclusies worden getrokken over een eventuele ernst van zijn psychologische problemen, noch over de mate waarin deze een invloed hebben op zijn zelfstandig functioneren. Hoewel daarnaast niet ontkend wordt dat de huidige situatie in Gaza een invloed kan hebben op verzoekers gemoedstoestand, waarvoor begrip, kan uit voorgaande niet afgeleid worden dat hij op heden met dermate ernstige psychologische problemen kampt dat zij zijn zelfstandig functioneren beïnvloeden.

De overige medische documenten tonen nog aan dat er sprake is van rhinitis en van een afwijking van het neustussenschot, van een letsel aan de mediale meniscus met parameniscale cysten en matige femoro-patellaire chondropathie, dat verzoeker een slaap- en bloedonderzoek heeft laten uitvoeren en dat er een advies gevraagd werd door het Belgische Rode Kruis aan de dienst Urologie (*Ibid.*, stuk 5, stuk 6 en stuk 7). Uit voorgaande medische stukken blijkt niet dat verzoeker nood zou hebben aan een al dan niet complexe behandeling en evenmin dat de medische problemen waarvan sprake een impact hebben op zijn dagdagelijks functioneren.

Uit het geheel van de stukken van het administratief dossier en de stukken gevoegd bij zijn aanvullende nota's blijkt aldus niet dat er in hoofde van verzoeker een medische problematiek aanwezig is en dat hij heden nood heeft aan enige behandeling of opvolging. Evenmin zijn er indicaties voorhanden op basis waarvan blijkt dat verzoeker in Griekenland geen toegang kon krijgen tot de medische zorgen die hij op dat moment nodig had. Verzoekers verklaringen laten toe het tegenovergestelde te concluderen nu hij toelicht dat, voor zijn 'pipi probleem', een dokter had voorgeschreven om een tube in zijn penis te laten doen, maar dat hij dit niet liet doen omdat hij te angstig was (NPO, p. 4). Verzoeker erkende overigens expliciet dat hij in Griekenland toegang had tot de medische hulp, maar voegde hieraan toe dat hij dit niet deed omdat "*je er zelf voor moet betalen*" (AD CGVS, bijkomende vragen M-status 07.06.2024). In de mate dat kan worden aangenomen dat er in Griekenland een kwaliteitsverschil mogelijk is in vergelijking met België op vlak van gezondheidszorg, volstaat dit verder op zich niet om te besluiten dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland zou belanden in een situatie die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Evenmin houdt zulk kwaliteitsverschil verband met de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet. Bovendien hebben statushouders gratis toegang tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als voor Griekse onderdanen. Het komt verzoeker toe, in navolging van de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie, om *in concreto* aan te tonen dat hij zijn rechten en voordelen niet zou kunnen laten gelden in Griekenland en hij, zoals *in casu* aangevoerd, als statushouder geen toegang heeft tot medische zorg. Verzoeker slaagt hier echter niet in. Verzoeker toont hoe dan ook niet concreet aan en maakt niet aannemelijk dat hij in Griekenland, dit mogelijk met de hulp van de Griekse autoriteiten of hulporganisaties, geen toegang zou hebben tot de nodige sociale bijstand en gezondheidszorg of deze niet zou kunnen genieten.

Er kan niet op objectieve wijze vastgesteld worden, en verzoeker brengt geen specifieke elementen bij, die aantonen dat hij over een bijzondere psychologische of fysieke kwetsbaarheid beschikt die hem zal verhinderen zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status toegekend in Griekenland, of waardoor hij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Verzoeker toont ook niet aan, ook al kan worden aangenomen dat zijn situatie door onzekerheid of een verslechtering van zijn levensomstandigheden gekenmerkt wordt, dat hij bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 91).

Gelet op het voorgaande kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoeker worden vastgesteld die het hem zodanig moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig zijn rechten uit te oefenen dat er een ernstig risico is dat hij zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met zijn grondrechten. Aldus brengt verzoeker, wat betreft zijn persoonlijke situatie geen specifieke elementen bij die blijk geven van een bijzondere kwetsbaarheid die hem zou verhinderen zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status toegekend in Griekenland, of waardoor hij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

4.8.2. Verzoeker heeft een Griekse verblijfsvergunning ontvangen die geldig is tot 7 september 2026. Hij verklaart dat zijn originele ADET gestolen werd in België (AD CGVS, Bijkomende vragen M-status Griekenland 07.06.2024). Dit betreft niet meer dan een blote bewering die niet zonder meer aannemelijk wordt geacht nu verzoeker geen attest van verlies of diefstal neerlegt. Verzoekers betoog over de administratieve problemen bij het verlengen van een ADET is aldus niet dienstig daar zijn ADET nog enkele maanden geldig is en hij de nodige stappen reeds kan zetten met het oog op een tijdige verlenging ervan. Het tegendeel toont hij niet aan.

4.8.3. Verzoeker verklaart niet te weten of hij in Griekenland een AMKA en AFM nummer had (AD CGVS, bijkomende vragen M-status Griekenland 07.06.2024; aanvullende nota 3 september 2026). Nochtans verklaarde hij tijdens het persoonlijk onderhoud dat hij zijn AMKA gebruikt had (NPO, p. 11) doch dat hij nog nooit eerder van een AFM gehoord had (NPO, p. 11).

Wat er ook van zij, blijkt uit de beschikbare informatie dat personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, zoals verzoeker, automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) krijgen wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen (RSA-rapport, maart 2025, p. 20; Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 19-20: “*Statushouders die in of na december 2020 een aanvraag hebben ingediend, zouden in principe dus een AFM moeten hebben.*”). Het fiscaal registratienummer geeft toegang tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning (Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 19). Toen verzoeker in Griekenland was, had hij derhalve een fiscaal registratienummer ontvangen waarmee hij toegang had tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Hierbij wordt benadrukt dat, zelfs indien verzoeker stappen moet ondernemen om een duplicaat van zijn gedrukte verblijfsvergunning te verkrijgen, hij gedurende de wachttijd toegang blijft houden tot de sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, een bankrekening en de huur van goederen. Verzoekers betoog dat hij hiertoe geen toegang zou hebben, kan dus geenszins worden gevolgd.

Uit objectieve informatie blijkt dat deze AFM geldig blijft zolang de ADET ook geldig is. Als de ADET verloopt, wordt het AFM gedeactiveerd totdat de ADET wordt verlengd (RSA-rapport, maart 2025, p. 21: “*the AFM is automatically deactivated upon the expiry of the residence permit and cannot be used until the ADET is renewed*”). Het is de geldigheid van de verblijfsvergunning die belangrijk is, niet het al dan niet kwijt zijn van de gedrukte verblijfsvergunning. Aangezien verzoekers verblijfsvergunning geldig is tot 7 september 2026, is zijn AFM dus ook geldig tot die datum.

Hetzelfde geldt voor zijn AMKA. De AMKA wordt pas gedeactiveerd wanneer de verblijfsvergunning verloopt: “*According to the latest JMD F80320/109864/14.12.2023, the Social Security Number (AMKA) is deactivated a day after the residence permit expires*” (AIDA-rapport, juni 2024, p. 248). Ter volledigheid wordt erop gewezen dat de beschikbare landeninformatie niet wijst op bijzondere problemen waar verzoeker in geval van terugkeer naar Griekenland de procedure om een AMKA te verkrijgen nog dient te voltooien. Verzoeker toont niet aan dat hij dit bij terugkeer naar Griekenland niet in orde zou kunnen brengen. In zoverre hij nog wijst op de vereiste van het aanleveren van bewijs van werkelijk verblijf in Griekenland, alsook van werk of studies alvorens de AMKA wordt uitgereikt, zoals uiteengezet in het RSA-rapport van maart 2025, maakt hij niet aannemelijk dat hij in geval van terugkeer naar Griekenland geen werk en huisvesting zal kunnen vinden en hij de vereiste documenten niet zal kunnen voorleggen voor het verkrijgen of het activeren van een AMKA door bijvoorbeeld het neerleggen van een werkbelofte. De Raad herinnert er hierbij aan dat verzoeker geen bijzondere kwetsbaarheid heeft die belangrijke negatieve gevolgen heeft op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie en die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden.

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt voorts dat verzoeker in geval van terugkeer naar Griekenland en in afwachting van het verkrijgen van zijn AMKA, wanneer hij daartoe de nodige stappen zet, niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: “*If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription*” (UNHCR Greece, *Living In Greece – Access to healthcare*.; Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 49, 50-51). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, *Information Guide for Beneficiaries of International Protection*).

NGO's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers,

ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Nederlands Ministerie voor Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 50). Dat hij in Griekenland verstoken zou zijn van de nodige medische zorgen, betreft een blote bewering die niet geruggesteund wordt door de objectieve landeninformatie die zich in het rechtsplegingsdossier bevindt en die, zoals reeds gebleken *supra*, niet overeenkomt met zijn persoonlijke ervaringen in Griekenland.

Zelfs indien verzoeker stappen moet ondernemen om een duplicaat van zijn gedrukte verblijfsvergunning te verkrijgen – wat thans niet het geval is gezien geen geloof wordt gehecht aan zijn verklaringen dat die werden gestolen (zie *supra*) – blijft hij gedurende de wachttijd toegang houden tot de sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, een bankrekening en de huur van goederen. Verzoekers betoog dat hij hier geen toegang toe zou hebben kan dus geenszins worden gevolgd en strookt niet met zijn persoonlijke ervaringen.

4.8.4. Het gegeven dat verzoeker bepaalde moeilijkheden ondervond op het vlak van werkgelegenheid of huisvesting volstaat niet om te besluiten dat hij door de onverschilligheid van de Griekse overheden en voor zover hij volledig afhankelijk zou zijn van overheidssteun, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, is terechtgekomen in een situatie van verregerende materiële deprivatie die hem niet in staat stelt te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en die negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid, noch zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer naar Griekenland.

Uit verzoekers verklaringen blijkt alleszins niet dat hij in Griekenland in dergelijke situatie terechtgekomen is. Verzoeker was wel degelijk in staat om tewerkstelling te vinden. Hij licht in dit verband toe dat hij werk zocht in een café en dat hij werk vond bij een Pakistaan. Hij preciseert dat hij meestal werkte in de bouw en dit gedurende twintig dagen. Op de vraag of hij dan nog andere stappen ondernam om werk te vinden, gaf hij aan dat er wel agentschappen zijn, maar dat je dan Grieks moest spreken en dat hij zijn jobs 'via via' vond (NPO, p. 10, 15-16). Verzoeker toont op geen enkele wijze aan dat hij de nodige inspanningen deed in Griekenland om aan andere jobs te geraken. Hierbij komt dat verzoeker aangaf dat hij zijn AFM niet in orde had gebracht, maar hij klaarblijkelijk wel een advocaat onder de arm nam om zijn ADET en reispaspoort te regelen (NPO, p. 10). Dergelijk handelen is weinig ernstig. Hoewel verzoeker te kennen geeft dat hij één maand op straat verbleven heeft in Griekenland, is hij niet in staat hiervan enig begin van bewijs bij te brengen. Daarnaast blijkt dat hij voor de overige periode alleszins wel in staat was om onderdak te vinden (NPO, p. 15). Hij licht toe dat hij bij een man verbleef en maakt voor het overige geen gewag van concrete pogingen die hij ondernomen zou hebben om een duurzame huisvesting te vinden tijdens zijn verblijf aldaar. Net zoals hij deed om werk te vinden, ging hij ook voor huisvesting louter wat rondvragen bij cafés en op Facebook, maar ondernam hij geen stappen om hulp te zoeken op andere manieren, hetzij bij organisaties.

De eerder beperkte stappen die verzoeker gezet heeft op vlak van tewerkstelling en huisvesting, alsook op het vlak van zijn documenten, wijzen er eerder op dat verzoeker geen intentie had om een duurzaam verblijf op te bouwen in Griekenland.

De commissaris-generaal oordeelde op goede gronden wat volgt:

“Wat betreft uw verklaarde moeilijkheden om aan werk te geraken in Griekenland (CGVS, p. 13); dient er op gewezen te worden dat u weldegelijk werk gevonden heeft in Griekenland, zij het op de illegale arbeidsmarkt (CGVS, p. 10, 15-16). Zo verklaarde u dat u doorheen de zeven maand dat u in Griekenland was, onderbroken werkte voor 2 à 3 dagen na elkaar, en dan eens een maand aan een stuk door (CGVS, p. 15-16). U heeft voornamelijk gewerkt in de bouw, en u kon aan de slag bij Egyptische mensen en bij een bedrijf dat werd beheerd door een Pakistaan (CGVS, p. 10).

Volgens uw verklaringen vond u het salaris laag (CGVS, p. 10, 13). Hierbij dient echter te worden opgemerkt dat u, net als Griekse staatsburgers, ook de nodige inspanningen moet leveren om werk op de officiële arbeidsmarkt te vinden, wat u tot op heden niet heeft gedaan. Toen u werd gevraagd naar uw concrete pogingen om werk te vinden in Griekenland, vertelde u dat u ging rondvragen bij cafés en zich begaf naar een plek waar werkgevers naartoe gaan op zoek naar arbeiders (CGVS, p. 15). Echter heeft u op geen enkel moment uw fiscaal registratienummer (AFM) in orde gebracht, en u gaf aan niet te weten wat dit nummer was (CGVS, p. 11). Dit is opmerkelijk daar u wel via een advocaat een AMKA kon regelen zodat u kon werken (CGVS, p. 10) Desondanks heeft u deze zaken niet geregeld tijdens uw verblijf in Griekenland.

Uit het bovenstaande valt bijgevolg af te leiden dat u niet de te verwachten stappen heeft ondernomen om werk te vinden in Griekenland.

Wat betreft uw moeilijkheden om aan huisvesting te geraken (CGVS, p. 14); dient opgemerkt te worden dat u één van de zeven maanden van uw verblijf in Griekenland op straat sliep, en u voor de rest weldegelijk onderdak vond bij een man (CGVS, p. 15). Uit uw verklaringen blijkt echter dat u weinig concrete pogingen heeft ondernomen om duurzame huisvesting te vinden tijdens uw verblijf in Griekenland. Op de vraag naar uw concrete pogingen verwees u enkel naar het rondvragen bij cafés en op Facebook. Toen u werd

gevraagd of u nog andere pogingen ondernam, stelde u dat er geen andere opties zijn. U verklaarde ook geen steun te hebben gezocht bij hulporganisaties omdat u niet wist dat deze bestonden (CGVS, p. 14). Daarnaast kon u geen bewijs overleggen ter ondersteuning van uw dakloze periode (CGVS, p. 14). Aangezien u louter bij cafés en op Facebook op zoek ging naar onderdak, valt af te leiden dat u slechts weinig moeite heeft gedaan om duurzame huisvesting te vinden in Griekenland.”

De motieven in de bestreden beslissing in dit verband zijn pertinent en draagkrachtig en vinden steun in de stukken van het administratief dossier. In tegenstelling tot wat verzoeker laat uitschijnen, blijkt geenszins dat hij zich tijdens zijn verblijf in Griekenland niet staande heeft kunnen houden in zijn hoedanigheid van erkend vluchteling en dat hij er in omstandigheden leefde strijdig met artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest. Hij slaagt er op geen enkele manier in om aan te tonen dat zijn rechten als statushouder er niet worden geëerbiedigd.

4.8.5. Verder toont verzoeker, die in tegenstelling tot wat hij aanvoert in zijn verzoekschrift geen blijk geeft van een bijzondere kwetsbaarheid, niet aan dat hij niet de nodige zelfredzaamheid heeft om in zijn levensbehoeften te voorzien. Zoals reeds *supra* uiteengezet, slaagde hij er in om huisvesting en werk te vinden en zich staande te houden in Griekenland en zijn er verder geen elementen aanwezig in het administratief dossier die het tegendeel doen besluiten. Verzoeker heeft reeds aangetoond dat hij in het verleden administratieve procedures kon doorlopen nu hij eerder op legale manier reisde, zijnde in bezit van een paspoort en visum en hij zijn verblijf wist te regelen. Hij reisde immers gedurende twaalf jaar door verschillende landen, waaronder Maleisië, China, Soedan en Turkije alvorens hij zich naar Griekenland begaf (NPO, p. 12). Hij preciseert dat toen hij naar China ging, hij een toeristenvisum aanvraag, dit drie maal vernieuwd werd en dat hij een werkvisum moest aanvragen en ook verkreeg, naast een Chinese verblijfsvergunning (NPO, p. 13). Verzoeker is een geschoolde arbeider (AD CGVS, Verklaring DVZ, punt 12), die bovendien verschillende talen spreekt, waaronder Arabisch, Engels, Chinees en Frans (NPO, p. 2), waardoor niet ingezien kan worden waarom hij zich de Griekse taal niet eigen zou kunnen maken. Er zijn geen enkele indicaties dat verzoeker niet voldoende zelfredzaam zou zijn om in Griekenland te voorzien in zijn basisbehoeften en er zich niet staande zal kunnen houden.

4.8.6. Met betrekking tot zijn betoog dat er in Griekenland sprake is van racisme, wordt erop gewezen dat in de bestreden beslissing op goede gronden als volgt werd gemotiveerd:

“U stelt dat u racistisch bejegend werd en gaf als voorbeeld dat, toen u de lokale politie om hulp vroeg vanwege overlast door drugsverlaafden bij uw toenmalige woning, de politie u hardhandig wegjoeg en weigerde u verder te helpen (CGVS, p. 12). Echter heeft u geen klacht ingediend bij hogere autoriteiten, noch melding gemaakt bij hulporganisaties omtrent dit politieel wangedrag (CGVS, p. 17). U stelt dat u niet zou weten hoe u dat moet doen of bij wie u daarvoor moet zijn, maar u had contact met een advocaat die u hierbij had kunnen helpen (CGVS, p. 10, 17). Dat u verder aangeeft dat het voor u gewoon beter was om Griekenland te verlaten, versterkt de indruk dat u niet de te verwachten stappen ondernam om effectieve en gelijkwaardige bescherming te verkrijgen in Griekenland.”

Verzoeker beperkt zich tot het uiten van uiterst algemene kritiek zonder enige poging te ondernemen om voormelde motieven in de bestreden beslissing in dit verband te weerleggen, waardoor zij ook overeind blijven.

4.8.7. Verzoeker laat de motieven in de bestreden beslissing met betrekking tot de overige door hem neergelegde documenten onbesproken. De motieven dienaangaande vinden steun in het administratief dossier en zijn pertinent en draagkrachtig waardoor zij integraal overeind blijven.

4.8.8. Zoals reeds *supra* aangestipt volstaat verzoekers loutere verwijzing naar algemene landenrapporten niet om aan te tonen dat hij bij een terugkeer naar Griekenland buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zal terechtkomen, gelet op de pertinente en correcte vaststellingen in de bestreden beslissing over zijn persoonlijke omstandigheden. Verzoeker dient *in concreto* aan te tonen dat de tekortkomingen in Griekenland, waar hij internationale bescherming geniet, een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, waardoor hij in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling. Hij blijft daartoe evenwel in gebreke.

Bovendien dienen bij de beoordeling van de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland met betrekking tot de toegang tot werkgelegenheid, onderwijs, sociale bijstand, gezondheidszorg, huisvesting of integratie in beginsel de omstandigheden van de Griekse onderdanen als maatstaf of standaard in ogenschouw te worden genomen, en niet de standaarden die desgevallend van toepassing zijn in andere lidstaten van de EU. Net zoals niet iedere EU-onderdaan op gelijke wijze aanspraak kan maken op dergelijke voorzieningen, geldt dit immers eveneens voor vreemdelingen aan wie

internationale bescherming werd verleend binnen de EU. De vaststelling dat er tussen EU-lidstaten verschillen bestaan in de mate waarin aan personen met internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen doen gelden, impliceert bijgevolg geenszins zonder meer een onmenselijke en vernederende behandeling in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Dit dient daarentegen op concrete wijze te worden aangetoond, rekening houdend met het gegeven dat ook de socio-economische moeilijkheden of perspectieven van de Griekse onderdanen problematisch en complex kunnen zijn op het vlak van bijvoorbeeld gezondheidszorg of tewerkstelling.

Dat een overheid niet steeds onmiddellijk woningen en financiële middelen kan toekennen aan vreemdelingen, houdt niet in dat deze vreemdelingen vervolgens niet worden geholpen en dat zij zelf niet tijdelijk in hun levensbehoeften kunnen voorzien.

De Raad herinnert er hierbij aan dat situaties die geen “*zeer verregaande materiële deprivatie*” teweegbrengen, volgens het Hof van Justitie niet van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt:

- door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden;
- door de omstandigheid dat begunstigen van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan deze die in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat;
- door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend;
- door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten; of
- door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigen [arrest Ibrahim e.a, punten 91-94 en arrest Jawo, punten 93-97].

Op basis van het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zouden zijn in de lidstaat waar het nieuwe verzoek om internationale bescherming is ingediend, *in casu* België, dan in de lidstaat die reeds internationale bescherming heeft verleend, *in casu* Griekenland, kan niet worden geconcludeerd dat verzoeker bij terugkeer naar die lidstaat zal worden blootgesteld aan een reëel gevaar voor een behandeling die onverenigbaar is met artikel 4 van het Handvest (cf. HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 94 met verwijzing naar het arrest Jawo van datzelfde Hof). Zo er al sprake zou zijn van een mogelijk kwaliteitsverschil in vergelijking met België op het vlak van gezondheidszorg, sociale bescherming en aangepast onderwijs, volstaat dit op zich niet om te besluiten dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland zal belanden in een situatie die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

Verzoeker brengt geen concrete elementen aan waaruit blijkt dat hij, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terecht komt of is terecht gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften. Verzoeker heeft op geen enkele wijze aannemelijk gemaakt dat hij in Griekenland alle mogelijke middelen zou hebben benut, laat staan uitgeput, om zijn rechten als begunstigde van internationale bescherming te doen gelden.

4.9. Verzoeker toont niet aan, ook al kan worden aangenomen dat zijn situatie door onzekerheid of een verslechtering van zijn levensomstandigheden gekenmerkt wordt, dat hij bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie terecht komt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 91). Hij toont niet aan dat hij persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Alles samengenomen toont verzoeker niet aan dat hij ernstige pogingen heeft ondernomen om zijn rechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland te doen gelden.

Gelet op de vaststellingen die in de bestreden beslissing worden gedaan en in acht genomen wat voorafgaat, heeft verzoeker aldus niet *in concreto* aannemelijk gemaakt dat hij zich niet langer zou kunnen beroepen op de bescherming die hem reeds werd toegekend in Griekenland en de rechten die daaruit voortvloeien op een zodanige manier dat hij niet terecht komt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

Alles samengenomen is de Raad van oordeel dat verzoeker geen elementen heeft aangebracht waaruit blijkt dat van hem niet redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat hij zich beroept op de beschermingsstatus die hem in Griekenland reeds werd toegekend en de rechten die daaruit voortvloeien.

4.10. Het vermoeden dat zijn grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zullen worden geëerbiedigd, wordt niet weerlegd. Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet op de individuele situatie van verzoeker in de weg staan. Zijn beschermingsverzoek dient bijgevolg op basis van deze rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Een schending van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet blijkt niet.

4.11. Daar verzoeker internationale bescherming geniet in Griekenland, is er in België geen behoefte aan internationale bescherming. Aangezien verzoeker reeds een internationale beschermingsstatus werd toegekend in Griekenland die als toereikend werd beoordeeld, diende de commissaris-generaal niet opnieuw te bepalen of hij nood heeft aan een dergelijke status. De beoordeling of de verzoeker een gegronde vrees heeft voor vervolging of een reëel risico loopt op ernstige schade in zijn land van herkomst, dient slechts te worden gemaakt indien het vermoeden, dat de aan verzoeker toegekende bescherming in Griekenland effectief is, wordt ontkracht. Verzoeker is op dit punt in gebreke gebleven.

4.12. Een schending van artikel 4 van het Handvest en van artikel 3 van het EVRM wordt niet aangetoond. De Raad wijst er hierbij bovendien nog op dat de bestreden beslissing op zich geen verwijderingsmaatregel inhoudt.

4.13. Waar nog verwezen wordt naar rechtspraak, wordt precedentenwerking niet aanvaard in het Belgische recht. Elk verzoek om internationale bescherming dient op individuele basis en aan de hand van de *hertoe in concreto* aangevoerde elementen onderzocht te worden, zoals *in casu* geschiedt.

4.14. Alles samengenomen wordt geoordeeld dat verzoeker geen elementen heeft aangebracht waaruit blijkt dat van hem niet redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat hij zich beroept op de beschermingsstatus die hem in Griekenland reeds werd toegekend. Het vermoeden dat zijn grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zullen worden geëerbiedigd, wordt niet weerlegd.

Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet op de specifieke omstandigheden van verzoeker verhinderen. Zijn verzoek om internationale bescherming dient dan ook op basis van deze rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Gezien verzoeker internationale bescherming geniet in Griekenland, is er in België geen behoefte aan internationale bescherming.

4.15. Uit wat voorafgaat blijkt dat er geen essentiële elementen ontbreken waardoor de Raad niet over de grond van het beroep zou kunnen oordelen. Verzoeker heeft evenmin aangetoond dat er een substantiële onregelmatigheid aan de bestreden beslissing zou kleven in de zin van artikel 39/2, § 1, 2°, van de Vreemdelingenwet. Er zijn geen redenen om de bestreden beslissing te vernietigen en de zaak terug te zenden naar de commissaris-generaal. De overige aangevoerde schendingen kunnen hier, gelet op het voorgaande, dan ook evenmin leiden tot een vernietiging van de bestreden beslissing.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

Het beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op drieëntwintig februari tweeduizend zesentwintig door:

I. FLORIO, wvd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,

K. VERKIMPEN, griffier.

De griffier,

De voorzitter,

K. VERKIMPEN

I. FLORIO